USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **M. R.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, o námitce podjatosti soudkyně Krajského soudu v Brně JUDr. Evy Lukotkové, vznesené žalobcem v řízení o žalobě proti rozhodnutí Magistrátu města Brna ze dne 4. 5. 2011, č. j. MMB/0172398/2011, vedeném u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 57 A 81/2011,

takto:

Soudkyně Krajského soudu v Brně JUDr. Eva Lukotková **není** vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 57 A 81/2011.

Odůvodnění:

[1] Žalobce podal dne 14. 7. 2011 žalobu, kterou se domáhal přezkumu rozhodnutí Magistrátu města Brna ze dne 4. 5. 2011, č. j. MMB/0172398/2011, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části města Brna, Brno - Černovice, ze dne 27. 1. 2011, č. j. 480/2011/BBE, o odejmutí příspěvku na živobytí 1. 9. 2010.

[2] Během jednání soudu nařízeného na 11. 10. 2012 žalobce podal námitku podjatosti směřující vůči všem soudcům Krajského soudu v Brně, neboť je žalobce podezřívá *„z nezávislosti a zaujatosti.“*

[3] Věc byla v souladu s ustanovením § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), předložena k rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.

[4] Soudci Krajského soudu v Brně rozhodující věci správního soudnictví se k námitce podjatosti vyjádřili tak, že se necítí být podjatí a není jim známa žádná skutečnost, ze které by mohl vyplynout důvod případných pochybností o jejich nepodjatosti.

[5] Námitka podjatosti je zčásti nepřípustná, a zčásti nedůvodná.

[6] Nejvyšší správní soud upozorňuje, že se nemohl zabývat námitkou podjatosti směřující proti ostatním soudcům Krajského soudu v Brně, jež rozhodují věci správního soudnictví podle s. ř. s., jelikož se nepodílejí na projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 57 A 81/2011. Institut podjatosti slouží totiž *„k naplnění jednoho ze základních funkčních principů soudnictví v moderním demokratickém právním státě, vyžadujícím, aby spory účastníků rozhodovali jenom takoví soudci, kteří nemají na věci jakýkoliv zájem a u nichž je proto předpoklad, že spor budou rozhodovat zcela nestranně. Soudnictví je ovšem vždy pojmově spjato s rozhodováním konkrétních pří, tj. nemá povahu akademického řešení obecných právních otázek, které nemají význam pro účastníky řízení; proto i uvedený základní funkční princip nestrannosti je nutno vztahovat toliko ke konkrétní rozhodované věci*“ (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2008, č. j. Nao 108/2008 - 35). Žalobce proto může namítat podjatost pouze u těch soudců, kteří mají v jeho věci rozhodovat. Pokud namítá podjatost soudců jiných, včetně těch, kteří nerozhodují věci náležející do pravomoci správního soudnictví jde o nepřípustný návrh ve smyslu ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a je třeba jej odmítnout.

[7] Námitkou podjatosti soudkyně JUDr. Evy Lukotkové, která má věc projednávat a rozhodovat, se pak Nejvyšší správní soud zabýval věcně.

[8] Podle ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[9] Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v ustanovení čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v ustanovení čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát (ustanovení čl. 1 odst. 1 Ústavy).

[10] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ustanovení § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (ustanovení čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 -16).

[11] Žalobce námitku podjatosti soudkyně JUDr. Evy Lukotkové založil na skutečnosti, že ji podezřívá z *„nezávislosti a zaujatosti, protože kooperuje s ostatními soudci, kteří posílají žalobci obsílky podobné jako vejce vejci.“*

[12] Nejvyšší správní soud konstatuje, že nestrannost soudce se zkoumá jednak ze subjektivního a jednak z objektivního hlediska. Subjektivní kritérium vypovídá o osobním přesvědčení soudce, objektivní naproti tomu svědčí o tom, že soudce skýtá dostatečné záruky vylučující jakékoliv legitimní pochybnosti v tomto ohledu. V dané věci bylo subjektivní stanovisko žalobce skutečně podnětem k tomu, aby se Nejvyšší správní soud podjatostí soudkyně Krajského soudu v Brně JUDr. Evy Lukotkové zabýval. Subjektivní náhled jmenovaných soudců, jak vyplývá z jejich vyjádření, svědčí o tom, že se za podjaté v souzené věci nepovažují.

[13] Z hlediska objektivního má při posuzování námitky podjatosti v této věci klíčový význam ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., věta třetí, podle níž *„důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech“*. Uvedená námitka žalobce proto nemůže být shledána důvodnou, neboť okolnosti spočívající v postupu a rozhodování této soudkyně Krajského soudu v Brně v podobě údajného zasílání shodných zásilek, což žalobce dovozuje z postupu této soudkyně v dalších kauzách žalobce, případně jiných soudců téhož soudu rozhodujících obdobné věci žalobce, nemohou být důvodem pro její vyloučení. Jak Nejvyšší správní soud poznamenal v usnesení ze dne 22. 7. 2009, č. j. Nao 48/2009 - 162, *„dřívější rozhodování soudců, které se autoritativně vyslovilo k právům a povinnostem žalobkyně, nezpůsobuje jejich podjatost, jakkoli mohlo být pro žalobkyni nepříznivé. Právě v rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost, a nesouhlas žalobkyně s právními závěry, které soudce dříve vyslovil, je při hodnocení otázek podjatosti nevýznamný. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), event. ústavní stížnost, nikoli námitka podjatosti“*. Z těchto důvodů nemůže tvrzení žalobce, že soudkyně Krajského soudu v Brně JUDr. Eva Lukotková mu zasílá obdobné zásilky, což žalobce dovozuje z postupu této soudkyně v dalších kauzách žalobce, případně jiných soudců téhož soudu rozhodujících obdobné věci žalobce, založit jakékoliv pochybnosti o její nepodjatosti. Z ustanovení § 8 odst. 1 věta třetí s. ř. s. totiž vyplývá, že okolnosti spočívající v procesním postupu jmenované soudkyně v dané věci nebo v jiných věcech žalobce nemohou být důvodem pro její vyloučení.

[14] Nejvyšší správní soud dále zkoumal poměr jmenované soudkyně k projednávané věci. Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům - kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů - mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

[15] V projednávané věci však žádný z těchto důvodů ze spisového materiálu nebyl zjištěn. Nelze dovodit, že by soudkyně Krajského soudu v Brně JUDr. Eva Lukotková žalobce jakýmkoliv způsobem znevýhodňovala či poškozovala. Ani sama soudkyně si není vědoma přímého poměru k věci nebo k účastníkům, jak vyplývá z jejího vyjádření k

námitce podjatosti. Výše jmenovaná se rovněž nepodílela na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu ani v předchozím soudním řízení.

[16] Vzhledem k tomu, že žalobcem uvedená skutečnost nemůže být ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. důvodem pro vyloučení soudce, a jiné skutečnosti žalobce netvrdí, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že soudkyně Krajského soudu v Brně JUDr. Eva Lukotková není vyloučena z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 57 A 81/2011.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. listopadu 2012

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu